

Nr 294.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till vissa ändringar i gällande tulltaxa m. m.; given Stockholms slott den 9 april 1937.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 9 april 1937.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena och chefen för handelsdepartementet fråga om vissa ändringar i gällande tulltaxa med mera samt anför därvid följande:

Vissa konserveringsmedel. Gällande tulltaxa upptager under nr 172 (statistiskt nr 434) »stenkolstjära, beredd till bestrykning av tak, betonggrunder, järnkonstruktioner eller dylikt eller för behandling av vägbanor; ävensom för sådant ändamål lämpliga flytande beck- och asfaltpreparat», med tull av 2 kronor för 100 kilogram.

I skrivelse den 8 oktober 1936 har *generaltullstyrelsen* hemställt, att tulltaxenr 172 måtte utvidgas till att omfatta jämväl vissa av stenkolstjäroljor bestående konserveringsmedel för trä och textilvaror. Till stöd härför har styrelsen anfört följande:

Till införsel förekomma vissa för trä, fisknät och andra textilvaror avsedda konserveringsmedel, bestående av stenkolstjäroljor med tillsats av beck, tjära eller mineraloljor. Vid tulltaxeringen hava dylika konserveringsmedel i regel hänförs till tulltaxenr 269/270 (statistiskt nr 602/603), upptagande tvätt-, skur-, poler-, slip-, puts-, desinfektions- och appreturmedel, ej särskilt nämnda, innehållande fett, olja, harts, vax, tvål eller såpa men utan inblandning av dextrin eller stärkelse, ävensom uppblöttningsmedel (för textilvaror), med tull av 10 respektive 15 kronor för 100 kilogram. I flera fall har tulltaxeringen av ifrågavarande konserveringsmedel genom besvär dragits under styrelsens prövning, varvid yrkats, att varorna måtte tulltaxeras i likhet med de i tulltaxenr 172 upptagna preparaten. Styrelsen har dock, ehuru nämnda konserveringsmedel med hänsyn till såväl användning som beskaffenhet stå de i tulltaxenr 172 nämnda produkterna nära och tillämpningen av den vid tulltaxenr 269 stadgade tullsatsen leder till en med hänsyn till varans beskaffenhet och användning allt för hård beskattning, ofta motsvarande omkring 50 procent av varuvärdet, på grund av lydelsen av tulltaxenr 172 ansett varorna icke kunna hänföras dit. Med hänsyn till anförda omständigheter har styrelsen emellertid vid klagomålen behandling funnit sig böra inhämta yttrande i frågan från Sveriges kemiska industrikontor. För att vinna en mera rättvis och mot konserveringsmedlens värde bättre svarande tulltaxering har kontoret föreslagit, att »konserveringsmedel för trä och textilvaror, i huvudsak bestående av stenkolstjäroljor, försatta med tjära, beck, asfalt eller mineraloljor men utan tillsats av andra ämnen», måtte upptagas i tulltaxenr 172.

I anslutning till vad sålunda anförts har *generaltullstyrelsen* hemställt, att till tulltaxenr 172 måtte fogas ett tillägg i huvudsaklig överensstämmelse med nyss angivna förslag.

Sedermera har styrelsen i en den 2 december 1936 dagtecknad skrivelse på anförda skäl förordat, att det föreslagna tillägget till tulltaxenr 172 måtte erhålla sådan avfattning, att det komme att hänföras jämväl »konserveringsmedel för trä och textilvaror, bestående av stenkolstjäroljor, försatta med tjära, beck, asfalt eller mineraloljor».

Kommerskollegium, som efter remiss avgivit utlåtande i ärendet, har, med överlämnande av tillstyrkande yttrande av *Sveriges kemiska industrikontor*, för egen del förordat bifall till framställningen.

Departements-
chefen.

Med hänsyn till vad *generaltullstyrelsen* anfört finner jag en lindring av tullbeskattningen för här ifrågavarande konserveringsmedel motiverad. Mot det av styrelsen i sådant syfte framlagda förslaget har jag icke något att erinra.

Färglådor utan tillbehör. Färglådor med tillbehör samt till färglådor avsedda färger äro upptagna i tulltaxenr 244 (statistiskt nr 572) med tull av 150 kronor för 100 kilogram.

Generaltullstyrelsen har i sin förutberörda skrivelse den 8 oktober 1936 hemställt om förtydligande av tulltaxenr 244, så att därav direkt framginge, att jämväl färglådor utan tillbehör skulle hänföras dit. Styrelsen har härutinnan anfört följande:

Till styrelsens prövning har vid olika tillfällen hänskjutits frågan om tulltaxeringen av färglådor av järnplåt utan färger eller andra tillbehör. Styrelsen har därvid förklarat, att sådan vara skall hänföras till tulltaxenr 244. Den omständigheten, att lådorna sakna färger, penslar och dylikt, har nämligen icke synts kunna förtaga varorna karaktären av färglådor. Att här liksom i motsvarande rubriker i äldre tulltaxor uttrycket »med tillbehör» tillagts efter »färglådor» bör enligt styrelsens uppfattning icke anses innebära, att endast med tillbehör inkommande färglådor skola hänföras till ifrågavarande nummer. Man synes fastmera med denna avfattning hava velat tydliggöra, att med färglådor inkommande lösa tillbehör, såsom penslar, färgkoppar och dylikt, skola inberäknas i färglådornas vikt. Besvär över styrelsens sålunda fattade beslut hava anförts hos Kungl. Maj:t, varvid påyrkats tulltaxering enligt nr 882 (statistiskt nr 1553): Smidbart järn: plåt- och bleckvaror, ej särskilt nämnda: andra slag, vägande per stycke: mindre än 1 kg: försedda med i anm. efter nr 882 nämnd ytbetäckning (lackering), med tull av 55 kronor för 100 kilogram.

Genom utslag den 22 maj 1936 har Kungl. Maj:t i regeringsrätten förklarat sig ej finna skäl att göra ändring i styrelsens beslut.

Ehuruväl den av styrelsen intagna ståndpunkten med avseende å tulltaxeringen av ifrågavarande färglådor sålunda gillats av Kungl. Maj:t, synes tulltaxenr 244 (statistiskt nr 572) böra förtydligas, så att därav direkt framgår, att jämväl färglådor utan tillbehör skola hänföras dit. Detta kan lämpligen ske på det sätt, att i nämnda nummer i stället för »färglådor med tillbehör» upptagas »färglådor med eller utan tillbehör».

Kommerskollegium har i infordrat utlåtande tillstyrkt den föreslagna jämkningen. *Sveriges färghandlares riksförbund*, som av kommerskollegium beretts tillfälle att yttra sig i ärendet, har icke haft annan erinran mot förslaget än att förbundet uttalat såsom önskvärt att tomma s. k. akvarellådor, vilka i allmänhet vore avsedda att säljas i befintligt skick, uttryckligen undantoges från tillämpningsområdet för tulltaxenr 244 och i stället tulltaxerades såsom lackerade plåtvaror enligt tulltaxenr 882 med tull av 55 kronor för 100 kilogram.

Mot generaltullstyrelsens förslag, vilket icke innebär någon ändring av gällande praxis vid tulltaxeringen, har jag icke något att erinra. *Departementets chefen.*

Vad angår det av Sveriges färghandlares riksförbund uttalade önskemålet om särskiljande i tullhänseende av s. k. akvarellådor av järnplåt från andra färglådor av samma material bör framhållas, att en dylik uppdelning skulle kunna leda till svårigheter av tullteknisk art. Enligt vad jag inhämtat torde akvarellådorna för övrigt icke utgöra en importartikel av den betydelse, att särskild bestämmelse om tulltaxeringen av desamma kan anses motiverad.

Jodsprit. För tekniska och industriella samt därmed jämförliga ändamål tillhandahålles dels sprit, som icke är föremål för alkoholbeskattning i någon

form (skattefri sprit), och dels sprit, för vilken erlägges brännvinstillverkningskatt och omsättningsskatt (skattelagd sprit). Tillhandahållandet av den skattefria spriten regleras genom förordningen den 1 juli 1918 (nr 508) angående handel med skattefri sprit. Denna förordning avser väsentligen att bereda industrier och hushåll tillgång till en prisbillig sprit för tekniska ändamål, samtidigt som den innehåller bestämmelser dels om sådan denaturering av spriten, som förebygger dess användning till förtäring, dels ock angående spritens tillhandahållande i handeln. Vetenskaplig, medicinsk, farmaceutisk samt viss teknisk och industriell verksamhet kräver emellertid tillgång till sprit, som icke denaturerats i enlighet med föreskrifterna i nämnda förordning. För dylika fall är möjlighet beredd för vederbörande att hos aktiebolaget Vin- & spritcentralen inköpa skattelagd sprit eller tillgodose behovet genom import. Angående försäljningen respektive importen av sprit och spritdrycker för dessa ändamål har Kungl. Maj:t meddelat föreskrifter i två särskilda kungörelser den 18 december 1918 (nr 987 och 989).

Sprit, inköpt hos spritcentralen för sistnämnda ändamål, var tidigare icke belagd med annan skatt än brännvinstillverkningskatt, för närvarande utgörande jämlikt 25 § 1 mom. brännvinstillverkningsförordningen 65 öre per normalliter (50 procent alkoholstyrka). Genom beslut av 1933 års riksdag pålades den skattelagda tekniska spriten jämväl omsättningsskatt med 1 krona 40 öre per volymliter; jfr förordningen den 26 juni 1933 (nr 399). Efter den därav föranledda höjningen av priset å den skattelagda tekniska spriten betingar sprit av den kvalitet, som vanligen försäljes för ifrågavarande ändamål — 95-procentig cellulosasprit — för närvarande ett pris av 4 kronor 2 öre per kilogram, motsvarande 3 kronor 28 öre per liter. Medicinalsprit, som uteslutande försäljes till apotek och läkemedelsfabriker och vars alkoholhalt utgör 91 volymprocent, betingar efter införandet av omsättningsskatt ett pris av 4 kronor 5 öre per kilogram.

Alkoholhaltiga läkemedel, vare sig de äro hänförliga till apoteksvaror eller jämlikt § 2 mom. 1 apoteksvarustadgan frigivits för tillverkning och försäljning i allmänna handeln, höra till de varor, för vilkas beredning endast skattelagd sprit tillhandahålles. Apoteksvaror äro tullfria under det att alkoholhaltiga s. k. frigivna läkemedel äro tullbelagda men dock ej hänförda till en och samma tulltaxerubrik. Ett av de för allmänna handeln frigivna läkemedlen är jodsprit, som är ett desinfektionsmedel med användning huvudsakligen för ans av friska sår. Jodsprit tulltaxeras såsom »icke drickbara spritblandningar, ej särskilt nämnda», vilka äro upptagna i tulltaxenr 253 (statistiskt nr 582), med tull av 40 kronor för 100 kilogram.

I skrivelse den 13 november 1936 har *kontrollstyrelsen* påpekat, hurusom de inhemska tillverkarna av jodsprit genom införandet av omsättningsskatt å teknisk sprit kommit att intaga en ogynnsam ställning med avseende å möjligheterna att vinna avsättning för denna vara i konkurrens med importerad jodsprit, samt förmått sig vilja fästa Kungl. Maj:ts uppmärksamhet å förhållandet för den åtgärd, Kungl. Maj:t kunde finna detsamma böra för-

anleda. Till närmare utveckling av sina synpunkter på föreliggande fråga har styrelsen anfört bland annat följande:

Enligt Svenska Farmakopén skall jodsprit vara sammansatt av 5 delar jod, 2 delar jodkalium och 93 delar spiritus concentratus (91 volymprocent alkoholhalt). Med gällande priser för inhemsk skattelagd sprit uppgår vid tillverkning inom landet kostnaden enbart för den i ett kilogram av varan ingående spriten till minst 3 kronor 58 öre, medan priset å jodsprit, inköpt exempelvis i Estland, för närvarande enligt uppgift lärer utgöra, inclusive tull och frakt m. m., 2 kronor 32 öre per kg. Ännu lägre importpris torde kunna uppnås, om spritinköp och tillblandning äga rum i vissa utländska frihamnar.

Enligt under hand erhållna uppgifter från medicinalstyrelsen torde apotekens tillverkning av jodsprit för närvarande kunna uppskattas till sammanlagt omkring 5,000 kg, motsvarande omkring 5,700 liter per år. Tillverkningen av jodsprit inom landet annorstädes än å apotek har enligt tillverkarnas uppgifter till kontrollstyrelsen uppgått till följande kvantiteter under åren 1932—1935:

1932	.....	c:a 5,400 liter
1933	.....	c:a 4,800 liter
1934	.....	c:a 2,500 liter
1935	.....	c:a 2,600 liter

Den sammanlagda tillverkningen av jodsprit i landet torde sålunda kunna uppskattas till 8,000 å 9,000 liter. Såsom framgår av ovan angivna siffror har emellertid en anmärkningsvärd nedgång inträtt i fråga om den fabriksmässiga tillverkningen av denna vara. Nedgången i tillverkningen annorstädes än å apotek torde i någon mån bero på att andra desinfektionsmedel vunnit marknad på jodspritsens bekostnad, men den huvudsakliga anledningen synes dock vara den, att importerad jodsprit undanträngt den i Sverige tillverkade.

Importen av jodsprit liksom av alkoholhaltiga preparat i allmänhet regleras genom bestämmelse i 6 § första stycket förordningen den 1 juli 1918 (nr 564) angående vissa alkoholhaltiga preparat m. m., vari stadgas bland annat, att sådant preparat ej må till riket införas av annan än den, som därtill erhållit tillstånd av kontrollstyrelsen.

Med stöd av bestämmelse i andra stycket av samma paragraf förordnade kontrollstyrelsen enligt särskilda skrivelser till generaltullstyrelsen åren 1930 och 1934, att tillstånd av kontrollstyrelsen icke erfordrades vid införsel av vissa grupper av preparat, omfattande bland annat jodsprit. Sedan kontrollstyrelsen erhållit kännedom om den pågående importen av jodsprit, återkallade emellertid styrelsen i syfte att vinna kännedom om importens storlek genom beslut den 17 januari 1936 ovannämnda förordnanden, i vad de avsågo jodsprit. Efter sistnämnda dag har kontrollstyrelsen åt olika näringsidkare beviljat licenser för import av sammanlagt 1,759 kg jodsprit. Om härtill lägges en kvantitet om 475 kg, som enligt uppgift infördes omedelbart innan de lokala tullförvaltningarna erhållit kännedom om återkallelsebeslutet, kan man beräkna, att importen av jodsprit under år 1936 från den 17 januari till den 13 november uppgått till åtminstone 2,234 kg eller i runt tal omkring 2,500 liter, medan tidigare någon import av denna vara icke torde hava förekommit.

Med ledning av föreliggande uppgifter rörande tillverkning och import kan man beräkna den nuvarande årliga förbrukningen inom landet av jodsprit till omkring 11,000 liter. Om förbrukningen i sin helhet tillgodosåges

genom tillverkning inom landet, skulle härför åtgå omkring 10,300 liter sprit (d. v. s. cirka 20,000 normalliter), varav något mer än hälften utgör 91-procentig medicinalspirit och återstoden 95-procentig sprit. I tillverknings- och omsättningsskatt för den vid jodspritberedningen förbrukade spriten skulle under nyssnämnda förutsättning inflyta omkring 27,000 kronor per år. Minst en fjärdedel härav torde emellertid komma att bortfalla under år 1936 genom den pågående importen, och man kan förutse, att den inhemska tillverkningen ytterligare kommer att gå tillbaka, i samma mån som pris skillnaden mellan inhemsk och utländsk jodsprit blir mera allmänt bekant.

Med avseende å de åtgärder, som kunna ifrågakomma för avhjälpande av nu anmärkta förhållande, vill kontrollstyrelsen till en början framhålla, att det i förordningen angående alkoholhaltiga preparat stadgade licenstvånget vid införsel av dylika preparat endast avser att möjliggöra för kontrollstyrelsen att övervaka, att importerade preparat icke giva anledning till missbruk. Någon möjlighet att med stöd av ifrågavarande bestämmelser ur andra synpunkter än sociala reglera import av alkoholhaltiga preparat torde icke föreligga.

En lönande tillverkning av jodsprit inom landet kunde givetvis möjliggöras på det sätt, att kontrollstyrelsen beviljade tillverkarna tillstånd att för ändamålet inköpa skattefri sprit, vilket medgivande i så fall även måste komma att innefatta apoteken. Denna utväg skulle emellertid innebära ett avsteg från den hittills av kontrollstyrelsen tillämpade och av Kungl. Maj:t vid olika tillfällen godkända principen, att endast skattelagd sprit bör tillhandahållas för apotekens beredningar liksom för annorstädes bedriven tillverkning av alkoholhaltiga läkemedel. Ett medgivande av inköp av skattefri sprit för tillverkning av visst läkemedel under fasthållande av att övriga läkemedel skola tillverkas av beskattad sprit, skulle jämväl medföra olägenheter särskilt ur kontrollsynpunkt.

Enligt kontrollstyrelsens mening torde för avhjälpande av det genom alkoholbeskattning uppkomna hindret för den inhemska tillverkningen av jodsprit endast erbjuda sig den utvägen, att sådan ändring vidtages i fråga om tulltaxeringen av importerad jodsprit, att denna vara erhåller en med hänsyn till beskattningen lämpligare avvägd tullsats. Kontrollstyrelsen ifrågasätter, om icke en erforderlig höjning av tullen enklast och effektivast åstadkommes på det sättet, att jodsprit i tullhänseende överföres från nr 582 till nr 593 i statistisk varuförteckning. Vid tulltaxering under sistnämnda rubrik, vilken omfattar lukt- eller toalettvatten, parfym och kosmetiska medel, skulle tullen å jodsprit komma att ökas från 40 öre till 4 kronor per kg, varmed ett fullt betryggande tullskydd för nu ifrågavarande inhemska tillverkning skulle åvägbringas.

Tulltaxenr 262 (statistiskt nr 593) omfattar »lukt- eller toalettvatten, parfym och kosmetiska medel, fasta eller flytande, ej hänförliga till annat nummer», med tull av 300 kronor för 100 kilogram, vartill kommer tilläggs-tull av 100 kronor för 100 kilogram. Tilläggstullen har tillkommit genom kungörelse den 13 mars 1933 (nr 77) om vissa ändringar i förordningen den 31 januari 1932 (nr 15) med tillägg till gällande tulltaxa. En överflyttning av jodsprit från tulltaxenr 253 till tulltaxenr 262 skulle sålunda, såsom kontrollstyrelsen påpekat, innebära en höjning av tullen från 40 till 400 kronor för 100 kilogram.

Över kontrollstyrelsens framställning hava *kommerskollegium* och *generaltullstyrelsen*, efter remiss, den 13 januari 1937 gemensamt avgivit utlå-

tande samt därvid tillika överlämnat ett från Sveriges kemiska industrikontor inhämtat yttrande, däri den ifrågasatta ändringen tillstyrkts.

För egen del anföra kommerskollegium och generaltullstyrelsen i huvudsak följande:

Enligt beslut av 1933 års riksdag är visserligen, såsom kontrollstyrelsen framhållit, jämväl sådan sprit, som användes för tillverkning av s. k. jodsprit, numera belagd med omsättningsskatt. Emellertid utgår denna skatt för närvarande icke med högre belopp än 1 krona 40 öre per liter, varför den genomförda skärpningen i beskattningen av råvaran i och för sig icke synes kunna motivera en så avsevärd höjning av tullen å jodsprit som kontrollstyrelsen ifrågasatt. Vidare må framhållas att nr 262 icke faller under samma avdelning i tulltaxan som nr 253 och att en överflyttning av jodspritten till det förra numret under alla förhållanden synes ägnad att väcka betänkligheter med hänsyn till tulltaxans systematiska uppställning.

En enligt kontrollstyrelsens mening påkallad tullförändring beträffande jodsprit skulle uppenbarligen kunna genomföras även på det sätt, att varan i fråga utbrötes ur tulltaxenr 253 och upptoges under särskilt nummer med annan tullsats. Av den verkställda utredningen i ärendet framgår emellertid, att tillverkningen av jodsprit inom landet annorstädes än å apotek normalt stannar vid en kvantitet av omkring 5,000 liter per år. Den beredning av jodsprit, som för närvarande äger rum å apoteken, torde kunna uppskattas till sammanlagt 5,700 liter per år. Härav framgår att frågan om en höjning av tullen för jodsprit icke innefattar något mera betydande tillverkarintresse. Den kvantitet sprit, som åtgår för framställningen av nämnda artikel, torde även få anses vara obetydlig i förhållande till hela förbrukningen inom landet. I betraktande härav synas tillräckliga skäl icke förefinnas att belasta tulltaxan med ett särskilt nummer för jodsprit, i synnerhet om tullsatsen skulle fastställas till så högt belopp, att någon införsel av varan icke vore att förvänta.

En höjning av tullen å jodsprit, som förutsätter, att varan utbrytes ur tulltaxenr 253, torde möjligen även kunna giva anledning till framställandet av krav på tullförhöjning för vissa andra artiklar av jämförelsevis underordnad betydelse, vid vilkas tillverkning skattebelagd sprit kommer till användning.

Jodsprit utgör slutligen ett desinfektionsmedel och användes huvudsakligen till ans av friska sår. Den användning, jodsprit sålunda har, synes även böra tagas i betraktande i förevarande sammanhang, och man torde då få anse, att ett visst allmänt intresse föreligger att erhålla varan i handeln till det lägsta pris, som förhållandena kunna medgiva.

På grund av vad sålunda anförts hava kommerskollegium och generaltullstyrelsen förklarat sig åtminstone för närvarande icke kunna förorda vidtagandet av sådan åtgärd, som av kontrollstyrelsen ifrågasatts.

I den inom finansdepartementet upprättade promemoria, som låg till grund för Kungl. Maj:ts förslag rörande omsättningsskattens tillämpning jämväl å teknisk sprit och som finnes omförmäld i propositionen nr 60 till 1933 års riksdag, uttalades, att någon mot skatteskarpningen svarande tullhöjning icke vore påkallad beträffande de stora grupperna alkoholhaltiga toalettvatten samt essenser, vilka i främsta rummet komme att drabbas av den ifrågasatta beskattningsåtgärden. Icke heller beträffande övriga an- Departement-
chefen.

vändningsområden syntes tillräckliga skäl föreligga att vidtaga tullhöjning i anledning av ett genom beskattningen stegrat spritpris, men borde frågan härom dock göras till föremål för närmare undersökning.

Såsom framgår av vad kontrollstyrelsen i detta ärende anfört betingar den i ett kilogram jodsprit ingående skattelagda spriten ett avsevärt högre pris än motsvarande kvantitet jodsprit, inköpt på vissa håll i utlandet. Uppenbarligen kan detta förhållande komma att leda till att den inhemska tillverkningen av jodsprit helt omöjliggöres. Vissa av kontrollstyrelsen under hand lämnade uppgifter rörande importlicenser, som beviljats efter ingången av år 1937, synas också tyda på att behovet av jodsprit i allt större utsträckning tenderar att tillgodoses genom import. Jag finner därför kontrollstyrelsens framställning värd beaktande och förordar, att en höjning av tullen å jodsprit nu genomföres. Tillräckliga skäl för en fullt så betydande höjning som den av kontrollstyrelsen ifrågasatta torde dock icke föreligga, utan synes en tullsats av 350 kronor för 100 kilogram kunna erbjuda ett tillfredsställande skydd. Ändringen torde lämpligast kunna ske i den formen, att tulltaxenr 253 uppdelas i två positioner, den ena omfattande jodsprit.

Delar till handskar. Obearbetade handsskinn hänföras enligt tulltaxan till nr 297 med tull av 90 kronor för 100 kilogram. Delar till handskar tulltaxeras, därest de utgöras av utskurna skinn utan sömnad, enligt tulltaxenr 299 med tull av 100 kronor och, därest de äro försedda med sömnad, enligt tulltaxenr 305 med tull av 120 kronor för 100 kilogram. Färdiga handskar, andra än grövre arbetshandskar samt fäkt- och boxhandskar, falla under tulltaxenr 303 samt draga tull av 600 kronor och tilläggstull enligt förordningen den 31 januari 1932 (nr 15) av 300 kronor för 100 kilogram.

I en den 27 november 1936 dagtecknad skrift har Svenska garveriidkareföreningen hemställt, att delar till handskar, som i färdigarbetat skick falla under tulltaxenr 303, måtte beläggas med samma tull som motsvarande färdiga handskar. Till stöd för framställningen har anförts i huvudsak följande:

Tullskillnaden mellan å ena sidan obearbetade handsskinn och å andra sidan utskurna eller eljest delvis färdigarbetade handskdelar vore synnerligen obetydlig, medan däremot en högst avsevärd tulldifferens, 7.80—8 kronor för kilogram, gällde mellan halvfabrikat och de färdiga handskarna. Detta förhållande hade medfört att handskdelarna, så långt det vore möjligt utan att de drabbades av tullsatsen för helfabrikat, bearbetades i utlandet. Mot en förhöjning av tullen med endast 10 öre för kilogram kunde skinnen sålunda utomlands undergå den för handskfabrikationen grundläggande och arbetskrävande utskärningen, varefter endast själva sammanstyningen behövde verkställas inom landet. Genom att utskurna handsskinn och andra delar på detta sätt i stor utsträckning infördes mot en obetydlig tullkostnad eluderades tullsatsen för färdiga handskar. En dylik import, som icke torde hava förutsetts vid tilläggstullens införande, medförde, förutom att statsverket ginge miste om en del av den tull som rätteligen borde utgå, högst betydande olägenheter för de svenska handskfabriker, som här i landet verkställde hela bearbetningen av skinnen till färdiga

handskar, samt dessutom för de svenska tillverkarna av handskskinn, vilkas avsättning lede betydande avbräck genom importen av ett högt förädlat halvfabrikat till en onormalt låg tullsats. Förhållanden av liknande art som de nu påtalade hade föranlett, att man vid införandet år 1934 av tilläggstull för väskor av läder låtit tilläggstullen omfatta även delar till sådana väskor. Härutinnan hänvisades till propositionen nr 243 till sagda års riksdag.

Över framställningen hava kommerskollegium och generaltullstyrelsen, efter remiss, den 21 januari 1937 avgivit gemensamt utlåtande samt därvid tillika överlämnat från Stockholms handelskammare och Skånes handelskammare överlämnade yttranden i ärendet.

Stockholms handelskammare vistordar, att den nuvarande avvägningen mellan tullsaterna för utskurna handskskinn och färdiga handskar icke vore tillfredsställande. Då importstatistiken emellertid icke gäve något tydligt belägg för riktigheten av föreningens uppgift, att den oriktiga avvägningen av tullskyddet givit upphov till en betydande import av utskurna handskskinn, vore det svårt att bilda sig en uppfattning om det berättigade i en så kraftig tullhöjning å halvfabrikatet som den av föreningen ifrågasatta. Ehuru handelskammaren icke hade något att erinra mot en måttlig höjning av tullen å delar av läder och skinn till handskar i syfte att bereda främst de svenska tillverkarna av handskskinn ett lämpligt avpassat skydd, avstyrkte handelskammaren föreningens förslag i dess nu föreliggande skick.

Skånes handelskammare, som från skilda håll inhämtat uppgifter i ärendet, uttalar likaledes, att gällande tullar å färdiga handskar och delar därtill efter tilläggstullens införande icke vore lämpligt avvägda, samt anför vidare i huvudsak följande:

Ehuru importen av handskdelar ännu icke tagit större omfattning, kunde dock konstateras, att en första ansats till ett systematiskt utnyttjande av denna oegentlighet nu föreläge samt att risk förefunnes att detta exempel, därest en ändring i tullavvägningen ej omedelbart vidtoges, snart nog komme att vinna efterföljd. Till belysande av tullsaternas mindre lämpliga inbördes storlek förtjänade nämnas, att arbetskostnaden för ordinära handskar av här avsett slag kunde uppskattas till kronor 1.40—1.80 per par, varav 90 öre utgjorde arbetslön för den första och avgjort viktigaste delen av tillverkningsen, nämligen handsklädrets dulering, sträckning och utskärning, medan 50—90 öre utgjorde arbetslön för själva sömnaden, vilken senare del av fabrikationen icke hade samma betydelse och varken krävde samma yrkeskunskap eller arbete som förbehandlingen. Nettotullskyddet för handskskinns förbehandling kunde beräknas utgöra endast $\frac{1}{3}$ öre per par handskar, medan motsvarande nettotullskydd för sömnadsarbetet uppginge till 27 öre per par. Att denna avvägning vore otillfredsställande framstode så mycket tydligare, om hänsyn toges till att det egentligen endast vore det förra arbetet, som fordrade verklig yrkeskunskap. I fråga om storleken av den tullhöjning, som nu borde vidtagas, anslöte sig handelskammaren till föreningens förslag.

Kommerskollegium och *generaltullstyrelsen* anföra för egen del följande:

Med hänsyn till att gällande tullskydd för ifrågavarande handskdelar synes vara mindre väl avvägt i förhållande till tullskyddet för den färdiga va-

ran och då den förebragta utredningen synes giva anledning till det antagandet, att en ökning i importen av delar till handskar skulle komma att förorsaka den inhemska handskindustrien allvarlig skada, finna ämbetsverken en höjning av tullsatserna för handskdelar motiverad. Vid avvägningen av ett sådant ökat tullskydd synes hänsyn dock böra tagas till det förhållandet, att handskskinnets förarbetning vid handskberedningen, enligt vad utredningen givit vid handen, torde få anses draga större kostnad och kräva större grad av yrkesskicklighet än det egentliga sömnadsarbetet, d. v. s. den vidare bearbetningen till färdiga handskar.

I betraktande av anförda omständigheter hava ämbetsverken väl funnit skäligt, att delar av handskar av här avsett slag åsättes samma tull som den för de färdiga handskarna gällande grundtullen av 600 kronor per 100 kilogram men icke ansett lämpligt, att den nuvarande tilläggstullen å handskarna av 300 kronor per 100 kilogram tillämpas jämväl beträffande handskdelarna.

I anslutning härtill hava ämbetsverken föreslagit, att i tulltaxenr 303 måtte upptagas jämväl delar av läder eller skinn till handskar, hänförliga till detta nummer.

*Departements-
chefen.*

Såsom framgår av den lämnade redogörelsen har, särskilt efter införandet år 1932 av tilläggstull å här avsedda slag av färdiga handskar, uppkommit en mycket betydande differens i tullsatserna för hel- och halvfabrikatet. Enligt vad utredningen i ärendet giver vid handen synes denna differens hava blivit alltför stor och därigenom ägnad att på ett icke avsett sätt främja importen av handskdelar. Jag anser därför en höjning av tullen å dessa delar välmotiverad och förordar i likhet med ämbetsverken, att tullen bestämmes till 600 kronor för 100 kilogram.

Höftgördlar och korseletter. I samband med behandlingen av tulltaxans rubriker för snörliv framhöll 1925 års tulltaxerevision i sitt den 12 september 1927 avgivna betänkande (sidan 320), att en förenkling i tulltaxeringen av reformliv, höftgördlar och andra dylika ersättningspersedlar för snörliv syntes önskvärd. En ingående undersökning av frågan hade emellertid givit till resultat, att en ändring i berörda syfte icke kunde undgå att medföra betydande konsekvenser i tullskyddshänseende, och de sakkunniga funno sig därför icke böra framlägga något förslag i ämnet.

I sin förut omförmälda framställning den 8 oktober 1936 har *generaltullstyrelsen* framhållit, att det ur olika synpunkter befunnits önskvärt, att frågan om en tulltaxeändring beträffande vissa persedlar av angivna slag icke längre uppsköttes. Styrelsen åsyftar härvid höftgördlar och korseletter, bestående av dels elastisk spånadsvara, dels icke elastisk vävnad innehållande silke.

Höftgördlar benämnas i handeln även resårgördlar, höfthållare och korseletter. Med korseletter avses större plagg, som utgöra en kombination av höftgördlar och bysthållare och pläga vara försedda med axelband.

Dylika persedlar tulltaxeras för närvarande såsom i tulltaxan ej särskilt

nämnda kläder av den spånadsvara, vilken ingår såsom huvudbeståndsdel i varan, och kunna följaktligen bliva hänförliga till flera olika nummer. Utgöres huvudbeståndsdelen av elastisk spånadsvara — strumpstolsgoods eller vävnad — hänföres persedlarna till tulltaxenr 591 och beläggas sålunda med samma tull som spånadsvaran ifråga med tillägg av 50 procent. Tullen utgår i sådant fall med 175 kronor med tillägg av 50 procent, tillhopa 262 kronor 50 öre, eller, om det elastiska materialet innehåller silke, med 400 kronor med tillägg av 50 procent eller sålunda med 600 kronor, allt för 100 kilogram. Sådana gördlar och korseletter, som endast till mindre del bestå av elastisk spånadsvara och i övrigt av icke elastisk vävnad, innehållande silke, falla under tulltaxans nr 602 eller 603 och draga — sedan kläder av siden genom förordning den 12 juni 1936 (nr 293) blivit belagda med särskild tilläggstull — samma tull som vävnaden med tillägg av 150 eller 130 procent. Det högre tillägget utgår för persedlar, som äro försedda med broderier eller spetsar, och det lägre tillägget för övriga persedlar. Gördlar och korseletter av vävnad, innehållande silke, komma sålunda, om vävnaden, såsom vanligen är fallet, utgöres av halvsiden, att draga en tull av 2,500 eller 2,300 kronor för 100 kilogram.

Generaltullstyrelsen föreslår nu, att en enhetlig tullsats åsättes höftgördlar och korseletter av viss beskaffenhet, samt anför härom följande:

Vid bedömandet av frågan, huruvida varan kan anses bestå av elastisk spånadsvara eller av sidenväv, tillämpas i allmänhet den principen, att det material, som upptager den största ytan, räknas såsom den huvudsakliga beståndsdelen. Häremot göres ofta den invändningen, att den elastiska spånadsvaran representerar betydligt större vikt per ytenhet än sidenväven, varför ett bedömande av varorna med hänsyn endast till den yta, som de olika spånadsvarorna upptaga, i många fall leder till en hård tullbeskattning.

Av det anförda torde framgå, att endast en jämförelsevis obetydlig skillnad i utförandet mellan två persedlar nu kan föranleda en höjning av tullen från 262 kronor 50 öre till 2,500 eller 2,300 kronor för 100 kilogram. Den stora tullskillnad, som uppkommit genom den vid 1936 års riksdag beslutade tilläggstullen å kläder av siden, utgående med 100 procent av tullen å den spånadsvara, av vilken artiklarna framställts, har ytterligare aktualiserat frågan om en lämpligare avvägning av tullen för ifrågavarande artiklar. Det ligger nämligen i sakens natur, att beträffande varor, som förekomma i så olika former och utföranden som fallet är beträffande höftgördlar och korseletter, skilda meningar angående tulltaxeringen kunna göra sig gällande, vilka divergenser få ökad betydelse ju större skillnaden är mellan de tullsatser, vilka kunna ifrågakomma.

Det är vidare att märka, att de lägsta tullsatserna — 262 kronor 50 öre och 600 kronor för 100 kilogram — för den inhemska tillverkningen äro mycket otillfredsställande. Dessa tullsatser lämna nämligen i åtskilliga fall ej ens full kompensation för tullbelastningen å de materialier, som användas för tillverkningen. I persedlar av ifrågavarande beskaffenhet ingå nämligen flera spånadsvaror, som draga jämförelsevis hög tull, bland vilka må nämnas halvsiden med 1,000 kronor, helsiden av konstgjort silke 1,500 kronor och av naturligt silke 2,000 kronor, sidenband jämväl 1,000, 1,500 eller 2,000 kronor, elastiska band innehållande silke 600 kronor och spetsar innehållande silke 2,000 kronor, allt för 100 kilogram räknat.

I betraktande av ovan anförda omständigheter synes viss ändring i gällande bestämmelser för tulltaxeringen av höftgördlar och korseletter vara påkallad. Denna ändring skulle kunna åvägabringas genom en omarbetning av tulltaxans avfattning vid nr 585—586 beträffande snörliv. Styrelsen vill emellertid, i likhet med 1925 års tulltaxerevision, för närvarande icke förordna en mera vittgående ändring utan inskränker sig till att föreslå, att höftgördlar och korseletter av förut angiven beskaffenhet bliva särskilt omnämnda i tulltaxan och åsatta en på lämpligt sätt avvägd enhetlig tullsats. Om hänsyn härvid tages till den inhemska industriens berättigade intressen och storleken av gällande tullsats för artiklar, som äro likartade med de nu ifrågavarande, ävensom till varornas i allmänhet ganska lyxbetonade karaktär, synes tullsatsen icke böra fastställas till lägre belopp än 1,500 kronor för 100 kilogram. Denna tullsats gäller för exempelvis sådana hängslen, bälten, skärp, strumpeband, klädnings- och ärmhållare samt andra dylika persedlar, som falla under tulltaxenr 582. Snörliv av spånadsvara, innehållande silke, vilka äro upptagna i tulltaxenr 584, äro visserligen icke åsatta högre tullsats än 1,000 kronor för 100 kilogram, men sistnämnda plagg äro i regel försedda med planschetter och fjädrar av metall i större utsträckning än höftgördlar och korseletter.

I anslutning till vad sålunda anförts har generaltullstyrelsen föreslagit, att till nr 582 i tulltaxan fogas ett tillägg av innehåll, att till detta nummer skola hänföras jämväl höftgördlar och korseletter, bestående av dels elastisk spånadsvara och dels annan spånadsvara, innehållande silke.

Kommerskollegium har, med överlämnande av tillstyrkande yttrande från *Sveriges industriförbund*, för egen del förordnat förslagets genomförande.

*Departements-
chefen.*

Såsom framgår av vad generaltullstyrelsen anfört kan tulltaxeringen av höftgördlar och korseletter leda till högst olika resultat allt eftersom den elastiska vävnaden eller den icke elastiska sidenvävnaden i plaggen lägges till grund för tullens beräkning. I förra fallet kan tullen stanna vid 262 kronor 50 öre, medan den i senare fallet kan komma att uppgå till 2,500 kronor för 100 kilogram. Denna avsevärda skillnad i tullbeskattningen kan inträda även då plaggen äro av tämligen likartad beskaffenhet med endast obetydligt varierande utförande. Ur tullteknisk synpunkt skulle införandet av en enhetlig tullsats för ifrågavarande artiklar uppenbarligen medföra avsevärda fördelar. Jag tillstyrker alltså genomförande av styrelsens förslag, innebärande att tullsatsen fastställs till 1,500 kronor för 100 kilogram.

Skodon med yttersulor av gummi i förening med annat material. Enligt förordningen den 30 april 1936 (nr 133) med ytterligare tillägg till gällande tulltaxa skall för skodon, hänförliga till statistiskt nr 1189, utöver den i tulltaxan stadgade tullen av 150 kronor för 100 kilogram utgå tilläggstull med samma belopp. Nämnda statistiska nummer omfattar skodon med överdel av spånadsvara, icke innehållande silke eller finare metalltråd, och med sulor av annat material än gummi. Syftet med införandet av berörda tilläggstull har varit att avhjälpa den mindre tillfredsställande avvägning av tull-

skyddet för vissa fabrikat, som tidigare gjort sig kännbart gällande inom skofabriken, bland annat i fråga om tofflor.

I sin förutberörda framställning den 8 oktober 1936 har *generaltullstyrelsen* hemställt, att tilläggstullen måtte utsträckas till att omfatta jämväl skodon med yttersulor av gummi i förening med annat material, samt till stöd härför anfört följande:

Efter ikraftträdandet av tilläggstullen har förekommit import till riket av betydande kvantiteter tofflor av spånadsvara med yttersulor, bestående av en kautschukplatta, belagd å den ena sidan med vävnad och å den andra med stoff av spånadsämne. I anslutning till principerna för tulltaxeringen av det i sulorna ingående materialet hava dessa skodon vid tulltaxeringen hänförs till statistiskt nr 1189 med tilläggstull i de fall, då spånadsvaran kunnat anses utgöra huvudbeståndsdelen i sulan. Om däremot kautschukplattan befunnits hava sådan tjocklek, att materialet i tullhänseende otvivelaktigt varit att betrakta som kautschukvara, har styrelsen ansett sig icke kunna undgå att rubricera varan såsom skodon med sulor av gummi, i vilket fall tilläggstullen icke blivit tillämplig.

Det är emellertid uppenbart, att den erforderliga undersökningen för varans bedömande enligt ovan angivna grunder ofta medför ett besvärligt och tidsödande arbete för tullmyndigheterna, varjämte undersökningen knappast kan ske utan att ett eller annat par av skodonen förstöres. Då härtill kommer att införseln av skodon med sulor av sistnämnda beskaffenhet synes vara ägnad att i hög grad motverka syftet med ovan berörda ändringar i tullbeskattningen av skodon av ifrågavarande slag, får styrelsen föreslå, att tilläggstullen utsträckes till att omfatta jämväl skodon med yttersulor av gummi i förening med annat material, en ändring som emellertid icke skulle innebära någon förhöjning av tullen å skodon med s. k. velvasulor och ej heller å gymnastik- och andra dylika skodon med gummisulor.

I anslutning till det anförda har styrelsen framlagt förslag till erforderlig ändring av förutnämnda förordning den 30 april 1936.

Kommerskollegium har i infordrat utlåtande tillstyrkt den föreslagna ändringen. *Svenska skofabrikantföreningen*, som av kollegium beretts tillfälle att yttra sig i ärendet, har likaledes biträtt förslaget men har därvid ifrågasatt, huruvida icke jämväl skodon med s. k. velvasulor borde omfattas av tilläggstullen, enär dessa sulor enligt analys, som föreningen i ett speciellt fall låtit verkställa, bestode av gummi i förening med annat material, nämligen finfördelat läder och aska.

Vidare har från Handelsaktiebolaget Bata inkommit en den 6 april 1937 dagtecknad skrift, däri bolaget hemställt, att den nya bestämmelsen måtte erhålla en avfattning, som tydligt utmärkte att skodon med velvasulor eller andra liknande sulor av s. k. kompositionsgummi icke vore avsedda att drabbas av tilläggstullen.

För egen del har jag icke något att erinra mot vad generaltullstyrelsen föreslagit. *Departementschefen.*

Enligt vad jag under hand inhämtat från styrelsen skulle enligt vedertagna tolkningsprinciper uttrycket »gummi i förening med annat material» erhålla

den innebörden, att den föreslagna tilläggstullen komme att drabba endast skodon med yttersulor av gummi och annat material ingående såsom olika skikt i sulorna. Då s. k. velvasulor enligt uppgift bestå av kautschuk med inblandning av annat material (finfördelat läder m. m.) i själva massan, skulle tullen för skodon med dylika sulor alltså bliva oförändrad, och något särskilt förtydligande av förslaget i denna del på sätt ifrågasatts torde icke vara erforderligt.

Luftfartyg. För inmontering i fyra för det svenska flygvapnets behov hos ett engelskt företag beställda flygplan lät flygstyrelsen på sin tid till England utföra fyra flygmotorer, vilka för flygstyrelsens räkning tillverkats av Nohab flygmotorfabriker aktiebolag i Trollhättan. Motorerna användes sedermera vid kontroll- och leveransflygningar i England med ifrågavarande flygplan, varefter flygplanen med de däri inmonterade motorerna infördes till Sverige och i november 1934 anmäldes till tullklarering vid tullkammaren i Västerås. Sedan skiljaktiga meningar yppats mellan tullkammaren och varuhavaren beträffande frågan, huruvida tull borde utgå för de återinförda motorerna, hänsköts frågan till avgörande av generaltullstyrelsen, som genom beslut den 5 december 1934 fann flygplanen böra i sin helhet tulltaxeras enligt tulltaxenr 1062 (statistiskt nr 1922): luftfartyg, med tull av 15 procent av värdet.

Över generaltullstyrelsens beslut anförde flygstyrelsen besvär hos Kungl. Maj:t under yrkande om tullfrihet för motorerna. För den händelse detta yrkande icke skulle kunna bifallas, hemställde flygstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen medgiva, att flygstyrelsen finge, utan hinder av gällande bestämmelser, till riket tullfritt införa ej mindre ifrågavarande fyra flygmaskinsmotorer än även andra inom riket tillverkade dylika motorer, vilka återinfördes till riket inmonterade i tullpliktiga flygplan.

I ärendet avgav generaltullstyrelsen den 28 januari 1935 infortrat utlåtande, däri styrelsen på anförda skäl hemställde om ogillande av besvären, i vad anginge tulltaxeringen av ifrågakomna fyra flygmotorer, men förordade, att flygstyrelsens önskemål om tullfrihet för framtiden tillmötesginges på det sätt, att under nr 1062 i tulltaxan infördes en anmärkning av innehåll, att vid tulltaxering av luftfartyg, som inkomme försedda med inom landet tillverkade eller här förut förtullade motorer, dessa senare skulle tulltaxeras särskilt för sig. Vidare överlämnade tekniska högskolan på grund av remiss ett av professorn Ivar Malmer den 9 mars 1935 avgivet yttrande, innefattande tillstyrkande ur teknisk synpunkt av bifall till besvären.

Genom utslag den 1 november 1935, givet i regeringsrätten, fann Kungl. Maj:t ej skäl att göra ändring i generaltullstyrelsens överklagade beslut. Vidkommande flygstyrelsens framställning om avlåtande till riksdagen av proposition i syfte att bereda tullfrihet för i framställningen åsyftade flygmaskinsmotorer, förklarade Kungl. Maj:t genom beslut den 21 februari 1936 densamma icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

I skrivelse den 5 mars 1937 har nu *flygförvaltningen* hemställt, att Kungl. Maj:t måtte taga föreliggande fråga under förnyad omprövning samt i proposition föreslå riksdagen sådan ändring av tulltaxan, som förordats av generaltullstyrelsen i dess förutnämnda utlåtande den 28 januari 1935. Till stöd härför framhålles i skrivelsen, bland annat, att genom den av 1936 års riksdag antagna nya försvarsordningen här förevarande fråga för flygvapnets del erhållit ojämförligt mycket större betydelse än den ägde ännu vid meddelandet av det förut omnämnda beslutet den 21 februari 1936. På grundval av den utav Kungl. Maj:t fastställda materielplanen hade flygförvaltningen nämligen i utlandet beställt ett stort antal flygplan, vilka skulle förses med svenskbyggda motorer. För att erforderlig kontroll- och leveransflygning av dessa flygplan skulle kunna verkställas måste motorerna för desamma utföras ur riket och inmonteras i flygplanen hos tillverkaren av dessa senare. Ur olika synpunkter vore det lämpligast att hemtransportera flygplanen luftledes, d. v. s. med motorerna monterade i flygplanen. Enligt nuvarande tulltaxebestämmelser belades på sådant sätt införda flygplan med en tullavgift, som för 1-motoriga flygplan med cirka 8,000 kronor och för 2-motoriga med cirka 16,000 kronor överstege det belopp, som skulle erlagts om motorer och flygplan införts förpackade var för sig.

Över den nu föreliggande framställningen hava infordrade utlåtanden avgivits av generaltullstyrelsen den 31 mars och av kommerskollegium den 9 april 1937.

Generaltullstyrelsen har allenast hänvisat till sitt tidigare utlåtande i ämnet. *Kommerskollegium* har anfört i huvudsak följande:

De skäl, som av flygförvaltningen anförts för att svenskbyggda motorer lämpligen borde insättas i luftfartygen vid de utländska verkstäder, där dessa tillverkades, syntes vara värda synnerligt beaktande.

Av professorn Malmer hade anförts vissa skäl, varför vid tullbehandling av luftfartyg motorerna ej borde betraktas som slutgiltigt ingående delar av luftfartygen, på sätt som måste anses vara fallet med t. ex. i vissa andra i utlandet tillverkade industriprodukter insatta konstruktionsdelar m. m.

Vid övervägande, i vad mån det föreslagna undantaget beträffande tullbehandling av luftfartyg skulle kunna medföra mindre önskvärda konsekvenser i fråga om tullbehandling av under andra tullpositioner upptagna varor, syntes närmast böra erinras om andra maskindrivna fartyg än luftfartyg och om automobiler. I dessa fall kunde dock enligt kollegii mening ej lika starka tekniska skäl anföras för att drivmaskineriet borde taxeras särskilt för sig, då med hänsyn till de konstruktiva anordningarna för maskineriets placering och verkningssätt drivmotorerna avgjort måste anses vara mindre tillfälligt inmonterade i ett sjögående fartyg eller i ett fordon än fallet vore med motor i luftfartyg. Ett medgivande i åsyftad riktning beträffande motorer tillhörande luftfartyg behövde därför, såvitt kollegium kunde bedöma, icke medföra konsekvenser med avseende å tulltaxeringen av andra industriprodukter, i vilka inginge inhemska konstruktionsdelar.

Med hänsyn härtill och då det ur flera synpunkter måste anses vara av betydelse att användandet av den svenska flygmotorindustriens produkter underlättades, ville kollegium tillstyrka, att åtgärder vidtoges för genomförande av ändring av tulltaxan i ifrågasatt syfte.

Departements-
chefen.

Enligt 5 § s) tulltaxeförordningen, sådant nämnda författningsrum lyder enligt förordning den 31 maj 1935 (nr 251), åtnjutes tullfrihet för, bland annat, inom landet tillverkade varor, när de efter utförsel återinföras i oförändrat skick; dock gäller härvidlag, att tullfrihet som regel icke åtnjutes, med mindre återinförseln äger rum inom tio år från utförseln, samt att vid bedömandet, huruvida varan vid återinförseln föreligger i oförändrat skick, hänsyn icke skall tagas till bearbetning, som avsett allenast undersökning av materialets felfrihet eller som eljest icke höjt varans värde för varuhavaren. De motorer, som avses i förevarande framställning, torde i utlandet icke underkastas någon bearbetning i egentlig mening utan bliva därstädes endast inmonterade i flygplanen. Det oaktat har, såsom framgår av det anförda, nyss återgivna stadgande i tulltaxeförordningen i förevarande fall icke ansetts tillämpligt beträffande motorerna. Genom inmonteringen anses motorerna nämligen ur tullteknisk synpunkt bliva fast förenade med flygplanen, varför flygplanen och motorerna tulltaxeras såsom en enhet enligt tulltaxenr 1062 (statistiskt nr 1922), vilket sistnämnda nummer just omfattar luftfartyg med motor.

Liknande synpunkter hava medfört, att i åtskilliga andra fall vid tulltaxeringen hänsyn icke ansetts kunna tagas till det förhållandet, att i varorna ingått delar som tillverkats i Sverige. Som exempel å dylika fall, vilka under senare år genom besvär bragts under Kungl. Maj:ts prövning, må här nämnas tulltaxeringen av kugghjulsdrev till elektriska lokomotiv med inmonterade axlar av svensk tillverkning, götvalsverk med inmonterade svenska kullager samt pumpar med vissa delar av svenskt fabrikat. Även om dessa fall icke kunna anses fullt jämförbara med den nu föreliggande frågan om tulltaxeringen av flygplan med svenska motorer, torde av det anförda dock framgå, att en viss försiktighet är av nöden då det gäller att medgiva undantag från hittills gängse praxis på förevarande område. Vid det förnyade övervägande, som jag i anledning av den nu gjorda framställningen ägnat denna fråga, har jag emellertid, bland annat med hänsyn till den större betydelse frågan erhållit efter fjolårets beslut i försvarsfrågan, ansett mig kunna förorda en ändring av tulltaxan i syfte att tillmötesgå flygförvaltningens önskemål. Jag vill emellertid betona, att denna ändring är motiverad av sådana speciella förhållanden, att den icke bör kunna åberopas såsom prejudikat beträffande tulltaxeringen av andra sammansatta varor.

Såsom generaltullstyrelsen föreslagit torde ändringen lämpligen kunna ske genom införande under nr 1062 i tulltaxan av en anmärkning av innehåll, att vid tulltaxering av luftfartyg, som inkomma försedda med inom landet tillverkade eller här förut förtullade motorer, motorerna skola tulltaxeras särskilt för sig. Genom frågans lösning på detta sätt få även enskilda i förekommande fall tillgodonjuta den åsyftade lättnaden, vilket överensstämmer med den av statsmakterna godtagna principen att statens verk och inrättningar icke böra åtnjuta någon särställning i tullbeskattningshänseende.

Vissa halvfabrikat till tobakspipor. Tobakspipor samt huvuden och skaft därtill av andra ämnen än sjöskum och bärnsten äro i gällande tulltaxa upptagna under nr 1147 (statistiskt nr 2080) med tull av 300 kronor för 100 kilogram.

I en den 3 februari 1937 dagtecknad skrift har Skandinaviska pipfabriken aktiebolag hemställt, att — med bibehållande av nuvarande tull för färdiga pipor — tullen å ogenomborrade och ofärdiga ämnen till piphuvuden samt osvarvade och opolerade pipmunstycken av beskaffenhet, som framginge av vid framställningen fogade prover, måtte nedsättas till 100 kronor för 100 kilogram. Till stöd härför har anförts i huvudsak följande:

Bolaget bedreve sedan 1936 vid sin fabrik i Uddevalla tillverkning av pipor, en artikel som tidigare huvudsakligen importerats hit till landet. För tillverkningen importerade bolaget ogenomborrade och opolerade ämnen till piphuvuden av bruyèretträ samt osvarvade och opolerade munstycken av pressat gummi. Dessa halvfabrikat underkastades här följande procedurer, nämligen ämnena till piphuvuden genomborrning, betsning, avslipning, färgning, montering med ring ävensom stämpling samt ämnena till munstycken avsvärkning och polering. Enär tullen å halvfabrikaten vore densamma som för färdiga pipor, hade den utländska konkurrensen visat sig vara besvärande, och det vore därför av största betydelse för säkerställandet av driften vid bolagets fabrik, där för närvarande 14 personer vore sysselsatta, att tullen å halvfabrikat, som här i landet bearbetades, sattes lägre än tullen å färdiga pipor och pipdelar.

Över framställningen hava *kommerskollegium* och *generaltullstyrelsen* den 17 februari 1937 gemensamt avgivit infortrat utlåtande, däri anförts huvudsakligen följande.

Av de överlämnade proven framgår, att piphuvudet vid importen redan erhållit sin slutliga form och att förutom genomborrning endast vissa efterbearbetningar (betsning, färgning, polering och montering) återstå, innan det färdiga piphuvudet föreligger. Vad angår munstyckena skola dessa här i landet undergå avsvärkning av topparna samt en poleringsprocess. Genom att halvfabrikatet är åsatt samma tull som den färdiga varan åtnjuter den inom landet vidtagna bearbetningen visserligen icke något tullskydd. Det synes ämbetsverken emellertid icke möjligt att anpassa tulltaxans bestämmelser så, att tullsatserna kunna vara lämpliga för alla de olika bearbetningsstadier, som ett halvfabrikat kan hava undergått. Vidare tillkommer, att till import förekomma verkliga ämnen till piphuvuden, endast utsågade ur träblock på sådant sätt att konturerna angiva den tillämnade användningen. Dylika ämnen, som tulltaxeras såsom bearbetade trävaror, ej särskilt nämnda (statistiskt nr 797), undergå vid fabrik inom landet såväl den viktigaste bearbetningen — formningen — som även övriga förädlingsprocedurer. Då det måste anses vara ett näringspolitiskt intresse, att så stor del av bearbetningen som möjligt verkställs inom landet, och den nuvarande anordningen med samma tull å bearbetade halvfabrikat och färdigfabrikat onekligen är ägnad att bidraga till en dylik utveckling av förädlingsverksamheten, synas förhållandena för närvarande icke motivera en ändring av nuvarande bestämmelser.

På grund av vad sålunda anförts hava ämbetsverken avstyrkt bifall till bolagets framställning.

Departements-
chefen.

Såsom ämbetsverken framhållit, är det givetvis icke möjligt att anpassa tullsatserna efter alla de olika bearbetningsstadier, som ett halvfabrikat kan hava undergått. Emellertid är här fråga om halvfabrikat, vilka inom landet underkastas en jämförelsevis omfattande bearbetningsprocedur, och i förevarande fall torde därför skäl föreligga för en differentiering av tullsatserna för hel- och halvfabrikaten. Det synes även böra beaktas, att den ifrågasatta lättningen gäller en nyskapad industri i en del av landet, som i särskilt hög grad drabbats av arbetslöshet. Mot sökandebolagets förslag att tullen för halvfabrikaten bestämmes till 100 kronor för 100 kilogram har jag icke något att erinra. Ändringen torde lämpligen kunna ske genom uppdelning av tulltaxenummer 1147 i två positioner, av vilka den ena skulle omfatta »icke färdigarbetade huvuden och skaft till tobakspipor» och den andra övriga till berörda nummer nu hänförliga artiklar. Härvid förutsättes, att de nya bestämmelserna komma att tillämpas på sådant sätt, att de icke möjliggöra ett kringgående av tullen å färdiga tobakspipor samt huvuden och skaft därtill, utan att det syfte, som föranlett ändringen, vederbörligen beaktas. Sådana delar till tobakspipor, som äro färdigvarvade och genomborrade och exempelvis skola underkastas endast en enkel ytbehandling, böra följaktligen alltjämt beläggas med den högre tullen. Tydligt är, att någon ändring icke heller åsyftas beträffande tulltaxeringen av sådana utsågade ämnen till piphuvuden, som omnämnas i ämbetsverkens utlåtande och som för närvarande draga tull av allenast 30 kronor för 100 kilogram.

Reservoarpennor. Under nr 1148 (statistiskt nr 2081) i gällande tulltaxa upptagas pennskaft samt rit- och skrivstift med en tull av 100 kronor för 100 kilogram. Såsom pennskaft tulltaxeras bland annat reservoarpennor. Dylika artiklar av ädel metall hänföras till tulltaxenr 723—724 (statistiskt nr 1323—1325) med tullsatser av för guld- och platinaarbeten 5,000 kronor för 100 kilogram med tilläggstull av 10 procent av värdet samt för silverarbeten 3,000 kronor för 100 kilogram med tilläggstull av 500 kronor för 100 kilogram. Till reservoarpennor hörande guldstift hänföras till tulltaxenr 723 (statistiskt nr 1323) med nyssnämnda tull av 5,000 kronor för 100 kilogram och tilläggstull av 10 procent av värdet, och detta gäller även om stiften inkomma insatta i pennorna.

I skrivelse den 12 december 1936 har *generaltullstyrelsen* hemställt om införande av en tilläggstull av 10 procent av värdet för reservoarpennor, hänförliga till tulltaxenr 1148. Till stöd härför har styrelsen anfört följande:

Reservoarpennor äro numera föremål för en synnerligen betydande och alltjämt växande import. Vid tulltaxeringen av reservoarpennor med guldstift erfordras, på grund av den efter värdet utgående tilläggstullen å guldstiften, särskilt värde å nämnda stift. Enligt vad av tullmyndigheterna kunnat konstateras äro i åtskilliga fall de uppgifter om guldstiftens värde, som av de utländska leverantörerna lämnas i importfakturorna, otillfredsställande. Man har anledning antaga, att ofta vid fördelningen av reservoarpennornas värde å stiften och pennorna i övrigt större andel av värdet lägges på den viktullbeskattade delen av pennorna, än som kan anses skäligt. På grund

av den mångfald olika fabrikat och kvaliteter av dylika pennor, som förekomma till import, är det emellertid i allmänhet för tullmyndigheterna vanskligt att bedöma, huruvida värdefördelningen är riktig. Det i 4 § tulltaxeförordningen anvisade värderingsförfarandet har visat sig icke leda till tillfredsställande resultat och skulle dessutom, därest det mera allmänt tillämpades, vara synnerligen betungande, alldenstund importkvantiteterna i de särskilda fallen ofta äro relativt små.

Anförda omständigheter påkalla enligt styrelsens mening sådan ändring i gällande bestämmelser, att tullbeskattningen för reservoarpennor göres oberoende av den fördelning av värdet å stiften och pennorna i övrigt, som verkställas i fakturorna. Genom en sådan ändring skulle den nuvarande anledningen till en oriktig värdefördelning bortfalla. Detta resultat synes enklast kunna vinnas på det sätt, att reservoarpennor, fallande under tulltaxenr 1148 (statistiskt nr 2081), beläggas med, förutom nu utgående viktull, en värdetull av 10 procent, vilken lämpligen synes böra utgå såsom tilläggs-tull.

I syfte att förebygga ett kringgående av bestämmelserna på det sätt, att pennorna och stiften införas var för sig, varvid frågan om värdefördelningen åter kan bli aktuell, och att en eventuell tilläggstull skall komma att erhålla andra icke avsedda konsekvenser bör tilläggstullen gälla alla slag av reservoarpennor, sålunda även pennor, som införas utan stift eller äro försedda med stift av annan metall än guld.

Den skillnad i tullbeskattningen mellan olika, till tulltaxenr 1148 hänförliga artiklar, som härigenom skulle uppkomma, synes i och för sig icke ingiva några betänkligheter. Reservoarpennorna intaga nämligen en särställning i prishänseende i jämförelse med övriga till förenämnda nummer hänförliga pennor, pennskaft och stift.

Kommerskollegium har, efter remiss, den 21 januari 1937 avgivit utlåtande i ärendet samt därvid tillika överlämnat ett från *Stockholms handelskammare* inhämtat yttrande, däri framställningen tillstyrkts.

För egen del har kommerskollegium anført, att den föreslagna tilläggstullen enligt inhämtade uppgifter syntes komma att medföra en ökning i tullbeskattningen av i genomsnitt 1.3 procent av reservoarpennornas detaljhandelspris. För de vanligast förekommande pennorna skulle detta betyda en tullökning av 10 å 15 öre per penna. Denna i förhållande till varans värde jämförelsevis ringa tullförhöjning syntes knappast komma att medföra någon motsvarande höjning av pennornas detaljhandelspris. Med hänsyn till de allvarliga olägenheter, som syntes vidlåda den nuvarande tullbeskattningen av reservoarpennor, och då den föreslagna ändringen ur konsumentens synpunkt förefölle att vara av mindre betydelse, ville kollegium tillstyrka bifall till generaltullstyrelsens framställning.

Såsom framgår av det anförda måste med nu gällande bestämmelser vid tulltaxeringen av reservoarpennor en uppdelning ske av varans värde å stiften och pennorna i övrigt. Uppenbarligen måste det betecknas såsom otillfredsställande, att mindre nogräknade importörer därvid kunna genom att uppgiva proportionsvis för låga värden å stiften undandraga sig den avsedda tullbeskattningen. Icke minst av hänsyn till den lojala handeln är en änd-

*Departement-
chefen.*

ring härutinnan påkallad. Generaltullstyrelsens förslag att belägga själva pennorna med en lika hög tilläggstull som stiftet är tydligen ägnat att avhjälpa det påtalade missförhållandet. På grund härav och då tullhöjningen i förhållande till varuvärdet synes vara så ringa, att den icke bör väcka betänkligheter ur andra synpunkter, tillstyrker jag förslaget genomförande.

Dag för ikraftträdandet av de av mig nu förordade bestämmelserna torde böra bestämmas av Kungl. Maj:t.

Under åberopande av vad i det föregående anförts och då proposition i ärendet jämlikt § 54 riksdagsordningen torde kunna avlåtas utan hinder av att den för propositioners avlämnande till riksdagen i allmänhet stadgade tid gått till ända, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels antaga följande förslag till ändringar i den vid tulltaxeförordningen den 4 oktober 1929 (nr 316) fogade tulltaxan:

		Tull för 100 kg kronor
	Stenkolstjära och annan ur fossila ämnen utvunnen tjära samt andra genom torrdestillation framställda ämnen, ej hänförliga till annat nummer:	
172	stenkolstjära, beredd till bestrykning av tak, betonggrunder, järnkonstruktioner eller dylikt eller för behandling av vägbanor, samt för sådant ändamål lämpliga flytande beck- och asfaltpreparat; ävensom konserveringsmedel för trä- och textilvaror, bestående av stenkolstjäroljor, försatta med tjära, beck, asfalt eller mineraloljor	T 2: —
244	Färger i tuber, glas, porslinsskålar och dylika för detaljhandeln avsedda förpackningar, välgande högst 250 g brutto; ävensom färglådor med eller utan tillbehör samt till färglådor avsedda färger	E 150: —
	Lacker och lackfärger, fasta eller flytande, samt fennissor, ej hänförliga till nr 252:	
	sprithaltiga.... T; ävensom icke drickbara spritblandningar, ej särskilt nämnda, samt sprithaltiga putsmedel för läderarbeten.. N:	
253: 1	jodsprit	350: —
253: 2	andra	40: —
	Arbeten av läder och skinn:	
	handskar:	
303	andra slag; ävensom delar av läder eller skinn till handskar, hänförliga till detta nummer	N 600: —
	Hängslen, bälten, skärp, strumpeband, klädnings- och ärmhållare samt andra dylika persedlar, ej hänförliga till gulddragarbeten; ävensom delar därtill av spånadsvara:	

		Tull för 100 kg kronor
582	av spånadsvara, innehållande silke, ej hänförliga till nr 581; ävensom höftgördlar och korseletter, bestående av dels elastisk spånadsvara och dels annan spånadsvara, innehållande silke ..... E	1 500: —
1062	Luftfartyg ..... 100 kr. <i>Anm.</i> Vid tulltaxering av luftfartyg, som inkomma försedda med inom landet tillverkade eller här förut förtullade motorer, skola motorerna tulltaxeras särskilt för sig. Tobakspipor samt huvuden och skaft därtill; ävensom cigarr- och cigarrettmunstycken:	15: —
1146	andra slag:	
1147: 1	icke färdigarbetade huvuden och skaft till tobakspipor ..... E	100: —
1147: 2	andra ..... E	300: —

dels besluta, att förordningen den 30 april 1936 (nr 133) med ytterligare tillägg till gällande tulltaxa skall i nedan angivna del erhålla ändrad lydelse på sätt av det följande framgår:

Tulltaxe- nr	Statistiskt nr	V a r u s l a g	Tilläggstull för 100 kg kronor
ur 625	ur 1188, 1189	Skodon, ej hänförliga till nr 618—619 (stat. nr 1181—1182): ..... med sulor av gummi i för- ening med annat material eller med sulor av annat material (än gummi) .... E	150: —

dels såsom ytterligare tillägg till gällande tulltaxa besluta, att för vara av nedannämnda slag, som införes från utlandet, skall utöver enligt tulltaxan stadgad tull utgå tilläggstull på sätt nedan sägs:

Tulltaxe- nr	Statistiskt nr	V a r u s l a g	Tilläggstull kronor
ur 1148	ur 2081	Reservoarpennor ..... 100 kr.	10: —

dels ock förklara, att de nya bestämmelserna skola träda i kraft å dag, som Kungl. Maj:t bestämmer.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

P. J. Arrhenius.
